

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2021. március 2.*

„Előzetes döntéshozatal – A személyes adatok kezelése az elektronikus hírközlési ágazatban – 2002/58/EK irányelv – Elektronikus hírközlési szolgáltatók – A közlések titkossága – Korlátozások – A 15. cikk (1) bekezdése – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7., 8. és 11. cikke, valamint az 52. cikkének (1) bekezdése – A forgalmi és a helymeghatározó adatoknak a hírközlési szolgáltatók általi általános és különbségtétel nélküli megőrzését előíró jogszabály – A nemzeti hatóságoknak a megőrzött adatokhoz felderítés céljából való hozzáférése – A bűnözés elleni küzdelem általában – Az ügyészség által adott engedély – Az adatok bizonyítékként történő felhasználása a büntetőeljárásban – Elfogadhatóság”

A C-746/18. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Riigikohus (legfelsőbb bíróság, Észtország) a Bírósághoz 2018. november 29-én érkezett, 2018. november 12-i határozatával terjesztett elő a

H. K.

ellen folytatott,

a **Prokuratuur**

részvételével folyamatban lévő büntetőeljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes, J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal és L. Bay Larsen tanácselnökök, T. von Danwitz (előadó), M. Safjan, K. Jürimäe, C. Lycourgos és P. G. Xuereb bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: C. Strömholm tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2019. október 15-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- H. K. képviseletében S. Reinsaar vandeadvokaat,
- a Prokuratuur képviseletében T. Pern és M. Voogma, meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: észt.

- az észt kormány képviselőjében N. Grünberg, meghatalmazotti minőségben,
- a dán kormány képviselőjében J. Nymann-Lindgren és M. S. Wolff, meghatalmazotti minőségben,
- Írország képviselőjében M. Browne, G. Hodge, J. Quaney és A. Joyce, meghatalmazotti minőségben, segítők: D. Fennelly barrister,
- a francia kormány képviselőjében kezdetben: D. Dubois, D. Colas, E. de Moustier és A.-L. Desjonquères, később: D. Dubois, E. de Moustier és A.-L. Desjonquères, meghatalmazotti minőségben,
- a lett kormány képviselőjében kezdetben: V. Kalniņa és I. Kucina, később: V. Soņeca és V. Kalniņa, meghatalmazotti minőségben,
- a magyar kormány képviselőjében Fehér M. Z. és Pokoraczki A., meghatalmazotti minőségben,
- a lengyel kormány képviselőjében B. Majczyna, meghatalmazotti minőségben,
- a portugál kormány képviselőjében L. Inez Fernandes, P. Barros da Costa, L. Medeiros és I. Oliveira, meghatalmazotti minőségben,
- a finn kormány képviselőjében J. Heliskoski, meghatalmazotti minőségben,
- az Egyesült Királyság kormánya képviselőjében S. Brandon és Z. Lavery, meghatalmazotti minőségben, segítők: G. Facenna QC és C. Knight barrister,
- az Európai Bizottság képviselőjében kezdetben: H. Kranenborg, M. Wasmeier, P. Costa de Oliveira és K. Toomus, később: H. Kranenborg, M. Wasmeier és E. Randvere, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2020. január 21-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,
meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2009. L 337., 11. o.; helyesbítés: HL 2013. L 241., 9. o.) módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) (HL 2002. L 201., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 29. kötet, 514. o.; a továbbiakban: 2002/58 irányelv) 15. cikke (1) bekezdésének az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben történő értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a H. K. ellen lopás, harmadik fél bankkártyájának használata és a bírósági eljárásban részt vevő személyek elleni erőszak bűncselekménye miatt indított büntetőeljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

3 A 2002/58 irányelv (2) és (11) preambulumbekzdése a következket mondja ki:

„(2) Ennek az irányelvnek a célja az alapvető jogok tiszteletben tartása, és ez az irányelv figyelembe veszi különösen [a Chartában] elismert elveket. Ennek az irányelvnek célja különösen [a Charta] 7. és 8. cikkében megállapított jogok teljes tiszteletben tartásának biztosítása.

[...]

(11) A [személyes adatok feldolgozása (helyesen: kezelése) vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 95/46/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvhez (HL 1995. L 281., 31. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 15. kötet, 355. o.)] hasonlóan, ez az irányelv nem szól [az uniós] jog által nem szabályozott tevékenységekkel kapcsolatos alapvető jogok és szabadságok védelmének kérdéseiről. Ezáltal nem borítja fel a meglévő egyensúlyt az egyén magánélet tiszteletben tartásához való joga és a tagállamok azon lehetősége között, hogy a közbiztonság védelme, a nemzetvédelem, a nemzetbiztonság (beleértve a nemzetbiztonsági ügyekkel kapcsolatos tevékenységek tekintetében az állam gazdasági prosperitását), valamint a büntetőjogi szankciók végrehajtásának érdekében szükséges, az ezen irányelv 15. cikkének (1) bekezdésében említett intézkedéseket meghozzák. Következésképpen ez az irányelv nem érinti a tagállamok azon lehetőségét, hogy jogszerűen megfigyeljék az elektronikus közléseket, vagy – ha bármely említett cél érdekében szükséges – olyan egyéb intézkedéseket hozzanak, amelyek összhangban vannak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló [Rómában, 1950. november 4-én aláírt] európai egyezménynek az Emberi Jogok Európai Bírósága által hozott határozatok szerint értelmezett szövegével. Az ilyen intézkedéseknek megfelelőnek, a tervezett céllal szigorúan arányosnak és egy demokratikus társadalomban szükségesnek kell lenniük, továbbá az ilyen intézkedésekre az Emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményvel összhangban megfelelő garanciáknak kell vonatkozniuk.”

4 A 2002/58 irányelvnek a „Fogalom-meghatározások” című 2. cikke a következőképpen rendelkezik:

„Eltérő rendelkezés hiányában a [95/46] irányelvben, valamint az elektronikus hírközlő hálózatok és elektronikus hírközlési szolgáltatások közös keretszabályozásáról szóló, 2002. március 7-i 2002/21/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben (»keretirányelv«) [(HL 2002. L 108., 33. o.; magyar nyelvű különkiadás: 13. fejezet, 29. kötet, 349. o.)] szereplő fogalom meghatározásokat kell alkalmazni.

Szintén alkalmazni kell a következő fogalom-meghatározásokat:

- a) »felhasználó«: a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatást magáncéllal vagy üzleti céllal használó minden természetes személy, aki nem feltétlenül előfizetője az adott szolgáltatásnak;
- b) »forgalmi adat«: egy közlésnek az elektronikus hírközlő hálózaton keresztül történő továbbítása vagy erre vonatkozó számlázás céljából kezelt minden adat;
- c) »helymeghatározó adat«: egy nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatás felhasználója végberendezésének földrajzi helyzetét jelző, az elektronikus hírközlő hálózatban vagy elektronikus hírközlési szolgáltatás keretében kezelt minden adat;

d) »közlés«: valamely nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatás révén megvalósított adatcseré vagy -továbbítás véges számú felek között. Ez nem foglalja magában az elektronikus hírközlő hálózaton keresztül műsorterjesztési szolgáltatás részeként a nyilvánosságnak továbbított adatokat, kivéve, ha az adat az azt átvevő, azonosítható előfizetőhöz vagy felhasználóhoz kapcsolható.

[...]

5 A 2002/58 irányelvnek „A közlések titkossága” című 5. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok nemzeti jogszabályok révén biztosítják a nyilvános hírközlő hálózatok és a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások segítségével történő közlések és az azokra vonatkozó forgalmi adatok titkosságát. Különösen megtiltják a közlések és az azokra vonatkozó forgalmi adatok felhasználókon kívüli személyek által történő, az érintett felhasználó hozzájárulása nélküli meghallgatását, lehallgatását, tárolását vagy más módon történő elfogását vagy megfigyelését, kivéve, ha az ilyen személy a 15. cikk (1) bekezdésével összhangban jogszerűen jár el. Ez a bekezdés nem akadályozza a közlés továbbításához szükséges műszaki tárolást, a bizalmas adatkezelés elvének sérelme nélkül.

[...]

(3) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy egy előfizető vagy felhasználó végberendezésében történő adattárolás, illetve az ott tárolt adatokhoz való hozzáférés csak azzal a feltétellel legyen megengedett, ha az érintett előfizető vagy felhasználó a 95/46/EK irányelvvel összhangban történő – többek között az adatkezelés céljairól szóló – egyértelmű és teljes körű tájékoztatás alapján ehhez előzetes hozzájárulását adta. Ez a rendelkezés nem akadályozza az olyan műszaki tárolást, illetve műszaki hozzáférést, amelynek kizárólagos célja az elektronikus hírközlő hálózaton keresztül történő közléstovábbítás, vagy amelyre az előfizető vagy felhasználó által kifejezetten kért, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás nyújtásához a szolgáltatónak feltétlenül szükséges.”

6 A 2002/58 irányelv „Forgalmi adatok” című 6. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) E cikk (2), (3) és (5) bekezdésének, valamint a 15. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül, az előfizetőkre és felhasználókra vonatkozó, a nyilvános hírközlő hálózat vagy nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtója által feldolgozott [helyesen: kezelt] és tárolt forgalmi adatokat törölni kell, vagy anonimé kell tenni, ha a közlés továbbításához ezek már nem szükségesek.

(2) Az előfizetői számlázás és az összekapcsolási díjak megállapítása céljából szükséges forgalmi adatok kezelhetők. Az ilyen adatkezelés kizárólag annak az időszaknak a végéig megengedett, ameddig a számla jogszerűen megtámadható, illetve a kifizetés követelhető.

(3) Az elektronikus hírközlési szolgáltatások értékesítése vagy értéknövelt szolgáltatások nyújtása céljából, a nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatás nyújtója az ilyen szolgáltatásokhoz, illetve értékesítéshez szükséges mértékig és ideig feldolgozhatja [helyesen: kezelheti] az (1) bekezdésben említett adatokat, amennyiben az az előfizető vagy felhasználó, akire az adat vonatkozik, az adatfeldolgozáshoz [helyesen: adatkezeléshez] előzetesen hozzájárult. A felhasználó és az előfizető a forgalmi adatok feldolgozására [helyesen: kezelésére] vonatkozó hozzájárulását bármikor visszavonhatja.

[...]

(5) A forgalmi adatoknak az (1), (2), (3), és (4) bekezdéssel összhangban történő feldolgozását [helyesen: kezelését] csak olyan személy végezheti, aki a nyilvános hírközlő hálózatokat és nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatásokat nyújtó szolgáltató irányítása alatt számlakezeléssel vagy forgalomirányítással foglalkozik, vagy ügyfélszolgálatot lát el, vagy csalások felderítésével, az elektronikus hírközlési szolgáltatások értékesítésével vagy értéknövelt szolgáltatások nyújtásával foglalkozik; ezt az adatfeldolgozást [helyesen: adatkezelést] az említett tevékenységek céljának megfelelő mértékre kell korlátozni.

[...]

- 7 Ezen irányelvnek „A forgalmi adatokon kívüli helymeghatározó adatok” című 9. cikke az (1) bekezdésében előírja:

„Amennyiben nyilvános hírközlő hálózatok vagy nyilvánosan elérhető elektronikus hírközlési szolgáltatások felhasználóival vagy előfizetőivel kapcsolatos, forgalmi adatokon kívüli helymeghatározó adatok kezelésére kerülhet sor, az ilyen adatok kizárólag akkor kezelhetők, ha anonimé tették azokat, vagy a felhasználók, illetve előfizetők ehhez hozzájárultak, és csak olyan mértékben és időtartamig, amely az értéknövelt szolgáltatás nyújtásához szükséges. A szolgáltatónak a felhasználókat, illetve az előfizetőket a hozzájárulásuk megszerzése előtt tájékoztatnia kell a kezelni kívánt, forgalmi adatokon kívüli helymeghatározó adatok típusáról, az adatkezelés céljairól és időtartamáról, valamint arról, hogy az értéknövelt szolgáltatás nyújtása céljából az adatokat továbbítják-e harmadik személynek. [...]”

- 8 Az említett irányelvnek „A [95/46] irányelv egyes rendelkezéseinek alkalmazása” című 15. cikkének (1) bekezdése az alábbiakat mondja ki:

„A tagállamok jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el az ezen irányelv 5. és 6. cikkében, 8. cikkének (1), (2), (3) és (4) bekezdésében, valamint 9. cikkében előírt jogok és kötelezettségek hatályának korlátozására vonatkozóan, ha az ilyen jellegű korlátozás – a [95/46] irányelv 13. cikkének (1) bekezdésében említettek szerint – egy demokratikus társadalomban szükséges, megfelelő és arányos intézkedésnek minősül a nemzetbiztonság (vagyis az állam biztonsága), a nemzetvédelem és a közbiztonság védelme érdekében, valamint a bűncselekmények, illetve az elektronikus hírközlési rendszer jogosulatlan használata megelőzésének, kivizsgálásának, felderítésének és üldözésének a biztosítása érdekében. E célból a tagállamok többek között jogszabályi intézkedéseket fogadhatnak el az adatoknak az e bekezdésben megállapított indokok alapján korlátozott ideig történő visszatartására [helyesen: megőrzésére] vonatkozóan. Az e bekezdésben említett valamennyi intézkedésnek összhangban kell lennie [az uniós] jog általános elveivel, beleértve az Európai Unióról szóló szerződés 6. cikkének (1) és (2) bekezdésében említetteket.”

Az észti jog

Az elektronikus hírközlésről szóló törvény

- 9 Az elektronikus hírközlésről szóló törvény, RT I 2004, 87, 593) „Adatmegőrzési kötelezettség” című 111¹. §-a – az alapeljárásra alkalmazandó változatában – a következőképpen rendelkezik:

[...]

(2) A telefonos és mobiltelefonos szolgáltatásokat, valamint telefonhálózati és mobiltelefon-hálózati szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók kötelesek a következő adatokat megőrizni:

- 1) a hívó száma, valamint az előfizető neve és címe;

- 2) a hívott száma, valamint az előfizető neve és címe;
- 3) kiegészítő szolgáltatás, mint a hívástovábbítás vagy hívásátirányítás, igénybevétele esetén a hívott szám, valamint az előfizető neve és címe;
- 4) a hívás megkezdésének és befejezésének napja és időpontja;
- 5) az igénybe vett telefonos vagy mobiltelefonos szolgáltatás;
- 6) a hívó és a hívott fél nemzetközi mobil-előfizetői azonosítója (*International Mobile Subscriber Identity* – IMSI);
- 7) a hívó és a hívott fél nemzetközi mobilberendezési azonosítója (*International Mobile Equipment Identity* – IMEI);
- 8) a helymeghatározó azonosító a hívás megkezdésekor;
- 9) az adatmegőrzés időtartama alatt a cella helymeghatározó azonosítóval meghatározott földrajzi helyére vonatkozó adatok;
- 10) előre fizetett anonim mobiltelefonos szolgáltatás esetében a szolgáltatás első igénybevételének időpontja és ideje, valamint a helymeghatározó azonosító, amelyről a szolgáltatás igénybevétele megtörtént;

[...]

(4) A jelen szakasz (2) és (3) bekezdésében említett adatokat a közlés időpontjától számított egy évig kell megőrizni, ha ezen adatokat hírközlési szolgáltatás nyújtása keretében állították elő vagy kezelték.

[...]

[...]

(11) A jelen szakasz (2) és (3) bekezdésében említett adatok a következőknek továbbíthatók:

- 1) a kriminaalmenetluse seadustikkel [(büntetőeljárásról szóló törvénykönyv)] összhangban a nyomozó hatóságnak, a megfigyelési intézkedések elfogadására hatáskörrel rendelkező szervnek, az ügyészségnek és a bíróságnak;

[...]”

A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv

10 A büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 17. §-a a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az eljárás résztvevői a következők: az ügyészség, [...].

[...]”

11 E törvénykönyv 30. §-ának szövege a következő:

„(1) Az ügyészség irányítja a nyomozást, biztosítja annak jogszerűségét és eredményességét, és képviseli a közvédelmet a bíróság előtt.

(2) Az ügyészség hatásköreit a büntetőeljárásban az ügyészség nevében egy ügyész gyakorolja, aki függetlenül jár el, és csak a törvénynek van alárendelve.”

12 Az említett törvénykönyv 90¹. §-a szerint:

„[...]

(2) A nyomozó hatóság a nyomozás során az ügyészség engedélyével vagy a bírósági eljárásban a bíróság engedélyével az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111.¹ §-ának (2) és (3) bekezdésében felsorolt és a jelen szakasz (1) bekezdésében nem említett adatokat kérhet az elektronikus hírközlési szolgáltatóktól. Az adatigénylésre vonatkozó engedély a napok pontos feltüntetésével meghatározza azt az időszakot, amelyre vonatkozóan az adatok igényelhetők.

(3) A jelen szakasz alapján csak akkor kérhetők adatok, ha ez a büntetőeljárás céljának eléréséhez elengedhetetlen.”

13 Ugyanezen törvény 211. §-a kimondja:

„(1) A nyomozás célja a bizonyítékok összegyűjtése és a bírósági eljáráshoz szükséges egyéb feltételek megteremtése.

(2) A nyomozás során a nyomozó hatóság és az ügyészség feltárja a gyanúsítottat vagy vádlottat mentesítő és terhelő körülményeket.”

Az ügyészségről szóló törvény

14 Az prokuratuuriseadus (ügyészségről szóló törvény, RT I 1998, 41, 625) 1. §-a – az alapeljárásra alkalmazandó változatában – a következőkről rendelkezik:

„(1) Az ügyészség az igazságügyi minisztérium alá rendelt kormányzati hatóság, amely részt vesz a bűncselekmények elleni küzdelemhez és a bűncselekmények felderítéséhez szükséges megfigyelési intézkedések tervezésében, irányítja a nyomozást, biztosítja annak jogszerűségét és eredményességét, képviseli a közvádat a bíróság előtt, és törvény által rá ruházott egyéb feladatokat lát el.

(2) Az ügyészség a törvényben meghatározott feladatainak ellátása során független, és a jelen törvénynek, egyéb törvényeknek és a jelen törvény alapján elfogadott jogi aktusoknak megfelelően jár el.

[...]”

15 E törvény 2. §-ának 2. bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Az ügyész a feladatainak ellátása során független, és kizárólag a törvénynek és meggyőződésének megfelelően jár el.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 A Viru Maakohus (virui körzeti bíróság, Észtország) 2017. április 6-i ítéletében két év szabadságvesztés büntetésre ítélte H. K.-t a 2015. augusztus 4-től 2016. február 1-jéig tartó időszakban elkövetett több rendbeli lopás miatt, amelynek elkövetési tárgyát (3–40 euró értékű) anyagi javak, valamint

- (5,20–2 100 euró összegű) készpénz képezték, más személy bankkártyájának – e személynek 3 941,82 euró kárt okozó – használata, valamint erőszakos cselekmények olyan személlyel szemben történő elkövetése miatt, akik egy őt érintő bírósági eljárás résztvevői voltak.
- 17 H. K. e bűncselekményekért való büntetőjogi felelősségének megállapítása során a Viru Maakohus (virui körzeti bíróság) többek között számos, az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111¹. §-ának (2) bekezdésében foglalt, elektronikus hírközléssel kapcsolatos adatokról készített jegyzőkönyvet vett alapul, amely adatokat a nyomozó hatóság a nyomozás során egy távközlési szolgáltatótól szerzett meg a Viru Ringkonnaprokuratuur (virui kerületi ügyészség, Észtország) által e célből kiadott több engedélynek a büntetőeljárásról szóló törvény 90. §-a alapján történő beszerzését követően. Ezek a 2015. január 28-án, 2015. február 2-án, 2015. november 2-án, valamint 2016. február 25-én megadott engedélyek H. K. több telefonszámára és különböző IMEI-számainra vonatkoztak a 2015. január 1. és február 2. közötti időszak, a 2015. szeptember 21-én kezdődő időszak, valamint a 2015. március 1. és a 2016. február 19. közötti időszak tekintetében.
- 18 H. K. fellebbezést nyújtott be a Viru Maakohus (virui körzeti bíróság) határozatával szemben a Tartu Ringkonnakohushoz (tartui fellebbviteli bíróság, Észtország), amely 2017. november 17-i határozatával elutasította e fellebbezést.
- 19 H. K. felülvizsgálati kérelmet nyújtott be ez utóbbi határozattal szemben a Riigikohushoz (legfelsőbb bíróság, Észtország), vitatva többek között az elektronikus hírközlési szolgáltatótól megszerzett adatok alapján készített jegyzőkönyvek elfogadhatóságát. Álláspontja szerint a 2016. december 21-i Tele2 Sverige és Watson és társai ítéletből (C-203/15 és C-698/15, a továbbiakban: Tele2 ítélet, EU:C:2016:970) következik, hogy az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111¹. §-ának a szolgáltatásnyújtókat a hírközlési adatok megőrzésére kötelező szabályai, valamint ezen adatoknak a büntetőjogi felelősségének megállapítása céljából való felhasználása ellentétes a 2002/58 irányelv 15. cikkének – a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (1) bekezdésével.
- 20 Az előterjesztő bíróság szerint felmerül a kérdés, hogy az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111¹. cikkének (2) bekezdésében említett adatok alapján készített jegyzőkönyvek elfogadható bizonyítéknak tekinthetők-e. E bíróság megjegyzi, hogy az alapügyben szóban forgó jegyzőkönyvek bizonyítékként történő elfogadhatósága attól a kérdéstől függ, hogy az e jegyzőkönyvek alapjául szolgáló adatok összegyűjtése mennyiben áll összhangban a 2002/58 irányelv 15. cikkének – a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben értelmezett – (1) bekezdésével.
- 21 Az említett bíróság megállapítja, hogy a fenti kérdésre adott válasz magában foglalja annak meghatározását, hogy az említett 15. cikk (1) bekezdését a Chartával összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzeti hatóságok olyan adatokhoz való hozzáférése, amelyek a gyanúsított általi telefonos vagy mobiltelefonos közlések tekintetében lehetővé teszik a hírközlési szolgáltatás kezdő- és végpontjának, napjának, időpontjának, valamint időtartamának, típusának, a felhasznált kommunikációs eszköznek és a mobil kommunikációs eszköz felhasználási helyének megállapítását, olyan súlyos beavatkozást jelent a szóban forgó alapvető jogokba, amely minden esetben annyira súlyos, hogy e hozzáférést a súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre kell korlátozni függetlenül attól, hogy milyen időszakra vonatkozóan kérték az említett nemzeti hatóságok a megőrzött adatokhoz való hozzáférést.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság mindazonáltal úgy véli, hogy ezen időszak hossza lényeges körülménynek minősül a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáféréssel megvalósított beavatkozás súlyosságának értékelése során. Így amennyiben az említett időszak nagyon rövid, vagy az összegyűjtött adatok mennyisége nagyon korlátozott, felmerül a kérdés, hogy általánosságban a bűnözés elleni küzdelem, és nem csupán a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem alkalmas-e az ilyen beavatkozás igazolására.

- 23 Végül a kérdést előterjesztő bíróságnak kétségei vannak azzal kapcsolatban, hogy az észti ügyészséget a 2016. december 21-i Tele2 ítélet (C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970) 120. pontja értelmében vett olyan független közigazgatási hatóságnak lehet-e tekinteni, amely engedélyt adhat arra, hogy a nyomozó hatóság olyan adatokhoz férjen hozzá, mint amelyeket az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111^{1. cikk}ének (2) bekezdése említ.
- 24 Az ügyészség irányítja a nyomozást, biztosítva annak jogszerűségét és hatékonyságát. Mivel ezen eljárás célja többek között a bizonyítékok összegyűjtése, a nyomozó hatóság és az ügyészség feltárja a gyanúsítottat vagy vádlottat mentesítő és terhelő körülményeket. Ha az ügyészség meggyőződött arról, hogy minden szükséges bizonyíték összegyűlt, vádat emel a terhelt ellen. Az ügyészség hatásköreit az ügyészség nevében az ügyész gyakorolja, aki függetlenül jár el, amint az a büntetőeljárásról szóló törvénykönyv 30. §-ának (1) és (2) bekezdéséből, valamint az ügyészségről szóló törvény 1. és 2. §-ából következik.
- 25 Ebben az összefüggésben a kérdést előterjesztő bíróság megjegyzi, hogy az uniós jog által megkövetelt függetlenséget érintő kétségei elsősorban annak tudhatók be, hogy az ügyészség nemcsak irányítja a nyomozási eljárást, hanem a közvádat is képviseli a bírósági eljárás során, mivel e hatóság az észti jog értelmében félként vesz részt a büntetőeljárásban.
- 26 E körülmények között határozott úgy a Riigikohus (legfelsőbb bíróság), hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) Úgy kell-e értelmezni a [2002/58] irányelv 15. cikkének (1) bekezdését [a Charta] 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben, hogy a büntetőeljárásban a nemzeti hatóságok olyan adatokhoz való hozzáférése, amelyek a gyanúsított általi telefonos vagy mobiltelefonos közlések tekintetében lehetővé teszik a hírközlési szolgáltatás kezdő- és végpontjának, napjának, időpontjának, valamint időtartamának, típusának, a felhasznált kommunikációs eszköznek és a mobil kommunikációs eszköz felhasználási helyének megállapítását, olyan súlyos beavatkozást jelent a Charta említett cikkeiben foglalt alapvető jogokba, hogy e hozzáférést a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése területén a súlyos bűncselekmények elleni küzdelemre kell korlátozni függetlenül attól, hogy milyen időszakokra vonatkoznak azok a megőrzött adatok, amelyekhez a nemzeti hatóságok hozzáférnek?
- 2) Úgy kell-e értelmezni a [2002/58] irányelv 15. cikkének (1) bekezdését a [2018. október 2-i Ministerio Fiscal ítélet (C-207/16, EU:C:2018:788)] 55–57. pontjában kifejezésre juttatott arányosság elvéből kiindulva, hogy abban az esetben, ha az első kérdésben említett azon adatok mennyisége, amelyekhez a nemzeti hatóságok hozzáférnek, nem nagy (sem az adatok jellege, sem az azok által felölelt időszak szempontjából), az alapvető jogokba való ezzel együtt járó beavatkozást igazolhatja általában a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló cél, és hogy azon bűncselekményeknek, amelyek elleni küzdelmet a beavatkozás szolgálja, annál súlyosabbnak kell lenniük, minél nagyobb azon adatok mennyisége, amelyekhez a nemzeti hatóságok hozzáférnek?
- 3) Azt jelenti-e a [2016. december 21-i Tele2 ítélet (C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970)] rendelkező részének 2. pontjában említett azon követelmény, amely szerint az illetékes nemzeti hatóságok adatokhoz való hozzáférést bíróság vagy független közigazgatási szerv előzetes felülvizsgálatához kell kötni, hogy úgy kell értelmezni a [2002/58] irányelv 15. cikkének (1) bekezdését, hogy az ügyészség, amely a nyomozást irányítja, és ennek során a törvény alapján függetlenül köteles eljárni, és csak a törvénynek van alárendelve, és a nyomozás során mind a vádlottat terhelő, mind az őt mentő körülményeket feltárja, de később a bírósági eljárásban a közvádat képviseli, független közigazgatási szervnek tekinthető?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 27 Előzetes döntéshozatalra előterjesztett első és második kérdésével, amelyeket indokolt együttesen vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából lehetővé teszi, hogy a hatóságok olyan forgalmi vagy helymeghatározó adatok összességéhez férjenek hozzá, amelyek információkat szolgáltathatnak a valamely elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által végzett közlésekről vagy az általa használt végberendezések helyéről, és lehetővé tehetik az e felhasználó magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását, anélkül hogy e hozzáférés a súlyos bűncselekmények elleni küzdelmet érintő eljárásokra korlátozódna, függetlenül azon időszak hosszától, amelyre vonatkozóan az említett adatokhoz való hozzáférést igénylik, valamint függetlenül az említett időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló adatok jellegétől.
- 28 E tekintetben az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből kitűnik, hogy – ahogyan azt az észrt kormány a tárgyaláson megerősítette – azok az adatok, amelyekhez a nemzeti nyomozó hatóság az alapügyben hozzáfért, az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111¹. §-ának (2) és (4) bekezdése alapján megőrzött adatok, amely rendelkezések előírják az elektronikus hírközlési szolgáltatók azon kötelezettségét, hogy általános jelleggel és költségtétel nélkül egy éven keresztül megőrizték a vezetékes- és mobiltelefon-szolgáltatásra vonatkozó forgalmi és helymeghatározó adatokat. Ezek az adatok többek között lehetővé teszik a személyek vezetékes telefonjáról vagy mobiltelefonjáról származó közlések tekintetében a hírközlési szolgáltatás kezdő- és végpontjának, napjának, időpontjának, valamint időtartamának és típusának megállapítását, a felhasznált hírközlő eszköz azonosítását, valamint a mobiltelefon felhasználási helyének anélkül történő megállapítását, hogy szükségszerűen valamely közlés továbbítására kerülne sor. Lehetővé teszik továbbá annak meghatározását is, hogy a felhasználó bizonyos személyekkel egy adott időszakban milyen gyakorisággal kommunikál. Egyébiránt, amint azt az észrt kormány a tárgyaláson megerősítette, az említett adatokhoz való hozzáférés a bűnözés elleni küzdelem területén bármely bűncselekménytípus tekintetében kérhető.
- 29 Azon feltételeket illetően, amelyek mellett a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából a hatóságok számára hozzáférés adható az elektronikus hírközlési szolgáltatók által megőrzött forgalmi és helymeghatározó adatokhoz a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése szerint hozott intézkedés alapján, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy ilyen hozzáférés csak akkor biztosítható, ha ezen adatokat e szolgáltatók az említett 15. cikk (1) bekezdésének megfelelően őrizték meg (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 167. pont).
- 30 E tekintetben a Bíróság azt is megállapította, hogy az említett 15. cikk (1) bekezdését a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétesek az olyan jogszabályi intézkedések, amelyek e célokból a forgalmi és a helymeghatározó adatok általános és költségtétel nélküli, megelőző jelleggel történő megőrzését írják elő (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 168. pont).
- 31 Azon célkitűzéseket illetően, amelyek igazolhatják a hatóságoknak az elektronikus hírközlési szolgáltatók által – az e rendelkezéseknek megfelelő valamely intézkedés alapján – megőrzött adatokhoz való hozzáférést, egyrészt a Bíróság ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy az ilyen hozzáférés csak azzal a közérdekű céllal igazolható, amelynek érdekében ezen adatmegőrzést előírták az ilyen szolgáltatókkal szemben (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 166. pont).

- 32 Másrészt, a Bíróság kimondta, hogy a tagállamok azon lehetőségét, hogy a többek között a 2002/58 irányelv 5., 6. és 9. cikkében előírt jogok és kötelezettségek korlátozását igazolják, az ilyen korlátozással járó beavatkozás súlyosságának felméréseivel, valamint annak ellenőrzésével kell értékelni, hogy az e korlátozás által elérni kívánt közérdekű cél jelentősége összefügg-e a beavatkozás súlyosságával (2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 131. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 33 A bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló, az alapügyben szóban forgó szabályozás által követett célkitűzést illetően, az arányosság elvének megfelelően kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem és a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetés megelőzése igazolhatja a Charta 7. és 8. cikkében biztosított alapvető jogokba történő olyan súlyos beavatkozásokat, mint amelyek a forgalmi és helymeghatározó adatok megőrzésével járnak, függetlenül attól, hogy e megőrzés általános és különbségtétel nélküli, vagy pedig célzott. Ennélfogva kizárólag az említett alapvető jogokba történő, nem súlyos jellegű beavatkozás igazolható általánosságban a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló, az alapügyben szóban forgó szabályozás által követett céllal (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 140. és 146. pont).
- 34 E tekintetben különösen úgy ítélte, hogy azok a jogszabályi intézkedések, amelyek maguknak az elektronikus hírközlő eszközök felhasználóinak személyazonosságához kapcsolódó adatoknak kizárólag az érintett felhasználó azonosítása céljából történő kezelésére – különösen ezen adatok tárolására és az említett adatokhoz való hozzáférésre – vonatkoznak oly módon, hogy az említett adatok nem hozhatók kapcsolatba a lezajlott közlésekre vonatkozó információkkal, igazolhatók az általánosságban a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló célkitűzéssel, amelyre a 2002/58 irányelv 15. cikke (1) bekezdésének első mondata utal. Ezen adatok ugyanis önmagukban véve nem teszik lehetővé sem a lebonyolított közlések napjának, időpontjának, időtartamának és címzettjeinek, sem pedig annak a megismerését, hogy ezekre a közlésekre hol, illetve milyen gyakran került sor bizonyos személyekkel egy adott időszakban, és ezért az elektronikus hírközlő eszközök felhasználóinak elérhetőségein, például a címükön kívül nem szolgálnak semmilyen információval az adott közlésekkel kapcsolatban, következésképpen a magánéletükkel kapcsolatban sem. Az ezen adatokat érintő intézkedéssel járó beavatkozás főszabály szerint tehát nem minősíthető súlyosnak (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 157. és 158. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 35 E körülmények között, kizárólag a súlyos bűncselekmények elleni küzdelem és a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetések megelőzésének célja alkalmas annak igazolására, hogy a hatóságok olyan forgalmi vagy helymeghatározó adatok összességéhez férjenek hozzá, amelyek információkat szolgáltathatnak az elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által lebonyolított közlésekről vagy az általa használt végberendezések helyéről, és lehetővé teszik az érintett személyek magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását (lásd ebben az értelemben: 2018. október 2-i Ministerio Fiscal ítélet, C-207/16, EU:C:2018:788, 54. pont), anélkül hogy a hozzáférés iránti kérelem arányosságát érintő egyéb tényezők – így például azon időszak hossza, amelyre vonatkozóan az ilyen adatokhoz való hozzáférést igénylik – azzal a hatással járnának, hogy általában a bűncselekmények megelőzésére, kivizsgálására, felderítésére és üldözésére irányuló cél igazolhatná az ilyen hozzáférést.
- 36 Meg kell állapítani, hogy az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111¹. §-a alapján megőrzött forgalmi vagy helymeghatározó adatokhoz való hozzáférés ténylegesen pontos, sőt igen pontos következtetések levonását teheti lehetővé azon személyek magánélete vonatkozásában, akiknek az adatait megőrizték, így például a napi szokások, az állandó vagy ideiglenes tartózkodási helyek, a napi vagy egyéb helyváltoztatások, a gyakorolt tevékenységek, e személyek társadalmi kapcsolatai és az általuk látogatott társadalmi közegek tekintetében (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 117. pont)

- 37 Kétségtelen, amint azt a kérdést előterjesztő bíróság állítja, hogy minél hosszabb azon időszak, amelyre vonatkozóan a hozzáférést kérik, főszabály szerint annál jelentősebb azon adatok mennyisége, amelyeket az elektronikus hírközlési szolgáltatók a valamely elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által lebonyolított elektronikus közlésekre, az általa látogatott helyekre és végzett helyváltoztatásokra vonatkozóan megőrizhetnek, ami így lehetővé teszi, hogy a megismert adatok alapján több következtetést lehessen levonni az e felhasználó magánéletére vonatkozóan. Hasonló megállapítás tehető a kért adatkategóriákat illetően is.
- 38 Így tehát az arányossági követelménynek való megfelelés érdekében, amely szerint a személyes adatok védelme alóli kivételeknek és korlátozásoknak a feltétlenül szükséges mértéken belül kell maradniuk (2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 130. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat), kell a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságoknak minden egyes esetben biztosítaniuk, hogy mind az érintett adatkategóriát vagy adatkategóriákat, mind pedig azon időszak hosszát, amelyre vonatkozóan az ezekhez való hozzáférést kérik, az adott felderítés céljainak eléréséhez szigorúan szükséges mértékre korlátozzák.
- 39 Mindazonáltal a Charta 7. és 8. cikkében biztosított alapvető jogokba való beavatkozás, amellyel a hatóságnak a forgalmi vagy helymeghatározó adatok olyan összességéhez való hozzáférése jár, amelyek információkat szolgáltathatnak az elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által lebonyolított közlésekről vagy az általa használt végberendezések helyéről, mindenképpen súlyos jellegű, függetlenül azon időszak hosszától, amelyre vonatkozóan az említett adatokhoz való hozzáférést kérik, valamint függetlenül az említett időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló adatok jellegétől, amennyiben – az alapügyhöz hasonlóan – ezen adatösszeg lehetővé teheti az érintett személy vagy személyek magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását.
- 40 E tekintetben, még a forgalmi vagy helymeghatározó adatok korlátozott mennyiségéhez való hozzáférés, illetve az adatokhoz rövid időszakra való hozzáférés is alkalmas lehet arra, hogy pontos információkat szolgáltatson az elektronikus hírközlő eszköz felhasználójának magánéletéről. Ezenkívül, a rendelkezésre álló adatok mennyisége és az azokból következő, az érintett magánéletére vonatkozó konkrét információk olyan körülmények, amelyeket csak az említett adatok megismerését követően lehet értékelni. Márpedig a bíróság vagy a hatáskörrel rendelkező független hatóság által megadott hozzáférési engedélyt szükségszerűen azt megelőzően bocsátják ki, hogy az abból következő adatok és információk megismerhetők lennének. Így a hozzáféréssel megvalósított beavatkozás súlyának értékelése szükségszerűen azon kockázat függvényében történik, amelyet a kért adatkategóriák általában az érintett személyek magánéletére vonatkozóan jelentenek, és ennek kapcsán nem bír jelentőséggel az, hogy az ebből eredő, magánéletre vonatkozó információk konkrétan különleges adatok-e, vagy sem.
- 41 Végül, tekintettel arra, hogy a kérdést előterjesztő bírósághoz a forgalmi és helymeghatározó adatok alapján készített jegyzőkönyvek elfogadhatatlanságának megállapítására irányuló kérelmet terjesztettek elő azzal az indokkal, hogy az elektronikus hírközlésről szóló törvény 111¹. §-ának rendelkezései mind az adatok megőrzése, mind pedig az azokhoz való hozzáférés vonatkozásában ellentétesek a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdésével, emlékeztetni kell arra, hogy az uniós jog jelenlegi állapotában főszabály szerint kizárólag a nemzeti jog határozza meg az uniós joggal ellentétes, általános és különbségtétel nélküli adatmegőrzés révén, vagy pedig a nemzeti hatóságok fent említett adatokhoz való, uniós joggal ellentétes hozzáférése révén megszerzett ezen információknak és bizonyítékoknak a bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személyekkel szemben indított büntetőeljárás keretében való megengedhetőségére és értékelésére vonatkozó szabályokat (2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 222. pont).
- 42 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az adott területre vonatkozó uniós szabályozás hiányában a jogalanyok számára biztosított jogok védelmének biztosítására irányuló bírósági felülvizsgálatra vonatkozó eljárási szabályok meghozatala az eljárási autonómia elve alapján az egyes tagállamok belső

jogrendjébe tartozik, azzal a feltétellel azonban, hogy e szabályok nem lehetnek kedvezőtlenebbek a hasonló jellegű belső jogi helyzetekre vonatkozókhöz képest (az egyenértékűség elve), és nem tehetik gyakorlatilag lehetetlenné vagy rendkívül nehézé az uniós jog által biztosított jogok gyakorlását (a tényleges érvényesülés elve) (2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 223. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 43 Különösen a tényleges érvényesülés elvét illetően emlékeztetni kell arra, hogy az információk és bizonyítékok elfogadhatóságára és felhasználására vonatkozó nemzeti szabályok célja a nemzeti jog döntése alapján annak elkerülése, hogy a jogellenesen szerzett információk és bizonyítékok indokolatlan sérelmet okozzanak a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személynek. Márpedig ez a cél a nemzeti jog szerint nemcsak az ilyen információk és bizonyítékok felhasználásának tilalmával érhető el, hanem az információk és bizonyítékok értékelését és súlyozását szabályozó nemzeti szabályok és gyakorlatok révén is, vagy akár a jogellenes jellegüknek a büntetéskiszabás keretében történő figyelembevételével is (2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 225. pont).
- 44 Az uniós jogi előírások megsértésével szerzett információk és bizonyítékok kizárásának szükségességét többek között arra tekintettel kell értékelni, hogy az ilyen információk és bizonyítékok elfogadhatósága milyen veszélyt jelent a kontradiktórius eljárás elvének, és ennél fogva a tisztességes eljáráshoz való jognak a tiszteletben tartására. Ha pedig a bíróság úgy ítéli meg, hogy az egyik fél nem tud hatékony módon észrevételt tenni egy olyan bizonyítási eszközzel kapcsolatban, amely a bíróságok tudomásán kívüli területről származik és döntő befolyással lehet a tényállás megállapítására, akkor meg kell állapítani a tisztességes eljáráshoz való jog megsértését, és az ilyen jogsértés elkerülése érdekében ki kell zárnia ezt a bizonyítási eszközt. Következésképpen, a tényleges érvényesülés elve alapján a nemzeti büntetőbíróság köteles a bűncselekmények elkövetésével gyanúsított személyekkel szemben indított büntetőeljárásban figyelmen kívül hagyni azokat az információkat és bizonyítékokat, amelyeket a forgalmi és helymeghatározó adatoknak az uniós joggal összeegyeztethetetlen, általános és különbségtétel nélküli megőrzése révén, vagy pedig az említett adatokhoz a hatáskörrel rendelkező hatóság által, az uniós jog megsértésével történő hozzáférés révén szereztek meg, ha e személyek nem tudnak hatékony módon észrevételt tenni ezekkel az információkkal és bizonyítékokkal kapcsolatban, amelyek a bíróság tudomásán kívüli területről származnak és döntő befolyással lehetnek a tényállás megállapítására (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 226. és 227. pont).
- 45 A fenti megfontolásokra tekintettel az első és a második kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából lehetővé teszi, hogy a hatóságok olyan forgalmi vagy helymeghatározó adatok összességéhez férjenek hozzá, amelyek információkat szolgáltathatnak az elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által lebonyolított közlésekről vagy az általa használt végberendezések helyéről, és lehetővé tehetik az e felhasználó magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását, anélkül hogy e hozzáférés a súlyos bűncselekmények elleni küzdelmet érintő eljárásokra és a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetések megelőzésére korlátozódna, függetlenül azon időszak hosszától, amelyre vonatkozóan az említett adatokhoz való hozzáférést kéri, valamint függetlenül az említett időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló adatok mennyiségétől és jellegétől.

A harmadik kérdésről

- 46 Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésével az előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ügyészséget, amelynek az a feladata, hogy büntetőügyekben

irányítsa a nyomozást, valamint adott esetben egy későbbi eljárásban vádat emeljen és képviselje a közvádat, arra vonatkozó hatáskörrel ruházza fel, hogy a büntetőügyben folytatott nyomozás céljából engedélyezze valamely hatóság részére a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférést.

- 47 A kérdést előterjesztő bíróság e tekintetben pontosítja, hogy bár az észti ügyészség a nemzeti jognak megfelelően függetlenül köteles eljárni, kizárólag a törvénynek van alárendelve, és a nyomozási eljárás során köteles megvizsgálni a terhelő és mentő bizonyítékokat, ezen eljárás célja mindemellett a bizonyítékok összegyűjtése, valamint a bírósági eljárás lefolytatásához szükséges egyéb feltételek teljesülése. Ugyanezen hatóság képviseli a közvádat a bíróság előtt, ezért tehát szintén az eljárásban részt vevő félnek minősül. Ezenkívül a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik – amint azt a tárgyaláson az észti kormány és a Prokuratuur is megerősítette –, hogy az észti ügyészség hierarchikus szervezetű, és hogy a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférés iránti kérelmeknek nem kell különös alaki követelményeknek megfelelniük, továbbá azokat maga az ügyész is benyújthatja. Végül, azon személyek köre, akiknek az adataihoz hozzáférést lehet adni, nem korlátozódik a valamely bűncselekményben való részvétellel gyanúsított személyekre.
- 48 Igaz, amint azt a Bíróság már megállapította, hogy a nemzeti jognak kell meghatározni azokat a feltételeket, amelyek mellett az elektronikus hírközlési szolgáltatóknak biztosítaniuk kell a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok számára a rendelkezésükre álló adatokhoz való hozzáférést. Az arányosság követelményének való megfelelés érdekében azonban az ilyen szabályozásnak a szóban forgó intézkedés hatályával és alkalmazásával kapcsolatban egyértelmű és pontos szabályokat kell tartalmaznia, valamint bizonyos minimumkövetelményeket kell előírnia annak érdekében, hogy a személyes adataik révén érintett személyek elegendő biztosítékkal rendelkezzenek ezen adatoknak a visszaélések veszélyeivel szembeni hatékony védelmére. E szabályozásnak a belső jogban jogilag kötelező erejűnek kell lennie, és többek között meg kell jelölnie, hogy milyen körülmények között és milyen feltételek mellett lehet az ilyen adatok kezelését előíró intézkedést megtenni, biztosítva ezáltal, hogy a beavatkozás a szigorúan szükséges mértékre korlátozódjék (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Tele2 ítélet, C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970, 117. és 118. pont; 2020. október 6-i Privacy International ítélet, C-623/17, EU:C:2020:790, 68. pont; 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 132. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 49 Közelebbről, a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdése alapján elfogadott, a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférést szabályozó nemzeti szabályozásnak nemcsak azt kell megkövetelnie, hogy a hatóságok adatokhoz való hozzáféréseinek meg kell felelnie az e szabályozás által elérni kívánt célnak, hanem az e felhasználásra vonatkozó anyagi jogi és eljárásjogi feltételekről is rendelkeznie kell (2020. október 6-i Privacy International ítélet, C-623/17, EU:C:2020:790, 77. pont; 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 176. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 50 Ezért, és mivel az összes megőrzött adathoz való általános, a kitűzött céllal fennálló bármilyen – akár csak közvetett – kapcsolattól független hozzáférés nem tekinthető a feltétlenül szükséges mértékűre korlátozottnak, az érintett nemzeti szabályozásnak objektív kritériumokon kell alapulnia azon körülmények és feltételek meghatározása érdekében, amelyek esetén hozzáférést kell adni az illetékes nemzeti hatóságok számára a szóban forgó adatokhoz. E tekintetben, főszabály szerint a bűnözés elleni küzdelem céljával összefüggésben csak azon személyek adataihoz lehet hozzáférést adni, akiket azzal gyanúsítanak, hogy súlyos bűncselekmény elkövetését tervezik, ilyen bűncselekményt követnek vagy követtek el, vagy pedig bármilyen más módon részesek ilyen bűncselekmény elkövetésében. Mindazonáltal különleges helyzetekben, mint például amikor a nemzetbiztonság, a nemzetvédelem vagy a közbiztonság létfontosságú érdekét terrorcselekmények veszélyeztetik, a más személyek adataihoz való hozzáférés akkor is megadható, ha léteznek olyan objektív tényezők, amelyek alapján megállapítható, hogy ezen adatok valamely konkrét esetben hatékonyan hozzájárulhatnak az

ilyen tevékenységek elleni küzdelemhez (lásd ebben az értelemben: 2016. december 21-i Tele2 ítélet, C-203/15 és C-698/15, EU:C:2016:970, 119. pont; 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 188. pont).

- 51 E feltételek teljes körű tiszteletben tartásának a gyakorlatban való biztosításához alapvető fontosságú, hogy az illetékes nemzeti hatóságok megőrzött adatokhoz való hozzáférése főszabály szerint valamely bíróság vagy független közigazgatási szerv által végzett előzetes felülvizsgálat tárgyát képezze, és hogy e bíróság, illetve szerv különösen megelőzési, felderítési vagy büntetőeljárások keretében az e hatóságok által előterjesztett indokolt kérelmet követően hozza meg határozatát. Kellően indokolt sürgős esetben a felülvizsgálatot rövid határidőn belül el kell végezni (lásd ebben az értelemben: 2020. október 6-i La Quadrature du Net és társai ítélet, C-511/18, C-512/18 és C-520/18, EU:C:2020:791, 189. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 52 Ezen előzetes felülvizsgálathoz többek között az szükséges, amint arra a főtanácsnok az indítványának 105. pontjában lényegében rámutatott, hogy azon bíróság vagy szerv, amelynek feladata az említett előzetes felülvizsgálat elvégzése, valamennyi hatáskörrel rendelkezzen, és minden szükséges garanciát megadjon a szóban forgó különböző érdekek és jogok összehangolásának biztosítása érdekében. Közelebbről a felderítést illetően az ilyen felülvizsgálat megköveteli, hogy az említett bíróság vagy szerv alkalmas legyen arra, hogy megfelelő egyensúlyt teremtsen egyrészt a büntetés elleni küzdelem keretében a felderítés szükségleteihez fűződő érdekek, másrészt az azon személyek magánéletének tiszteletben tartásához és személyes adatainak védelméhez fűződő alapvető jogok között, akiknek az adatait a hozzáférés érinti.
- 53 Amennyiben e felülvizsgálatot nem bíróság, hanem független közigazgatási szerv végzi, e szervnek olyan jogállással kell rendelkeznie, amely lehetővé teszi számára, hogy feladatai ellátása során objektív és pártatlan módon járjon el, és e célból minden külső befolyástól mentesnek kell lennie (lásd ebben az értelemben: 2010. március 9-i Bizottság kontra Németország ítélet, C-518/07, EU:C:2010:125, 25. pont; 2017. július 26-i 1/15 [EU–Kanada PNR-megállapodás] vélemény, EU:C:2017:592, 229. és 230. pont).
- 54 A fenti megfontolásokból következik, hogy a függetlenség követelménye, amelynek a jelen ítélet 51. pontjában említett előzetes felülvizsgálat elvégzésére köteles hatóságnak meg kell felelnie, megköveteli, hogy e hatóság harmadik félnek minősüljön az adatokhoz való hozzáférést kérő hatósághoz képest oly módon, hogy az előbbi képes legyen e felülvizsgálatot minden külső befolyástól mentesen, objektíven és pártatlanul elvégezni. Közelebbről, a büntetőjog területén a függetlenség követelménye – amint arra a főtanácsnok az indítványának 126. pontjában lényegében rámutatott – azt jelenti, hogy az ezen előzetes felülvizsgálat elvégzésére köteles hatóság egyrészt nem vesz részt a szóban forgó felderítés lefolytatásában, másrészt pedig eljárásjogi helyzete semleges a büntetőeljárás felelő irányában.
- 55 Nem ez a helyzet a felderítést irányító és adott esetben a közvádat képviselő ügyészség esetében. Az ügyészségnek ugyanis nem az a feladata, hogy valamely jogvitát teljesen függetlenül elbíráljon, hanem az, hogy büntetőeljárást kezdeményező félként azt adott esetben a hatáskörrel rendelkező bíróság elé terjessze.
- 56 Az a körülmény, hogy az ügyészség a hatásköreire és jogállására vonatkozó szabályoknak megfelelően köteles ellenőrizni a terhelő és mentő bizonyítékokat, biztosítani a nyomozás jogszerűségét, továbbá kizárólag a törvény és a meggyőződése alapján eljárni, nem elegendő ahhoz, hogy a szóban forgó érdekekre tekintettel a jelen ítélet 52. pontjában leírt értelemben vett harmadik félnek minősüljön.
- 57 Ebből következik, hogy az ügyészség nincs abban a helyzetben, hogy elvégezze a jelen ítélet 51. pontjában említett előzetes felülvizsgálatot.

- 58 Mivel a kérdést előterjesztő bíróság továbbá felvetette azt a kérdést, hogy pótolható-e a valamely független hatóság által végzett felülvizsgálat hiánya a bíróságok által arra vonatkozóan elvégzett utólagos felülvizsgálattal, hogy valamely nemzeti hatóság jogszerűen fér-e hozzá a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz, meg kell állapítani, hogy a független felülvizsgálatnak, amint azt a jelen ítélet 51. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat megköveteli, bármely hozzáférést megelőzően kell sorra kerülnie, a kellően indokolt sürgős eseteket kivéve, amikor a felülvizsgálatot rövid határidőn belül el kell végezni. Amint azt a főtanácsnok az indítványának 128. pontjában megállapította, az ilyen későbbi felülvizsgálat nem teszi lehetővé az előzetes felülvizsgálat céljának való megfelelést, amely annak megakadályozásában áll, hogy a szóban forgó adatokhoz olyan hozzáférést engedélyezzenek, amely túllépi a szigorúan szükséges mértéket.
- 59 E körülmények között az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ügyészséget, amelynek az a feladata, hogy büntetőügyekben irányítsa a nyomozási eljárást, valamint adott esetben egy későbbi eljárásban vádat emeljen és képviselje a közvádat, arra vonatkozó hatáskörrel ruházza fel, hogy büntetőügyben folytatott nyomozás céljából engedélyezze valamely hatóság részére a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférést.

A költségekről

- 60 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) **A 2009. november 25-i 2009/136/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról [helyesen: a személyes adatok kezeléséről] és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (elektronikus hírközlési adatvédelmi irányelv) 15. cikkének (1) bekezdését az Európai Unió Alapjogi Chartájának 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely a bűncselekmények megelőzése, kivizsgálása, felderítése és üldözése céljából lehetővé teszi, hogy a hatóságok olyan forgalmi vagy helymeghatározó adatok összességéhez férjenek hozzá, amelyek információkat szolgáltathatnak az elektronikus hírközlő eszköz felhasználója által lebonyolított közlésekről vagy az általa használt végberendezések helyétől, és lehetővé tehetik az e felhasználó magánéletére vonatkozó pontos következtetések levonását, anélkül hogy e hozzáférés a súlyos bűncselekmények elleni küzdelmet érintő eljárásokra és a közbiztonságot érintő súlyos fenyegetések megelőzésére korlátozódna, függetlenül azon időszak hosszától, amelyre vonatkozóan az említett adatokhoz való hozzáférést kérik, valamint függetlenül az említett időszakra vonatkozóan rendelkezésre álló adatok mennyiségétől és jellegétől.**
- 2) **A 2009/136 irányelvvel módosított 2002/58 irányelv 15. cikkének (1) bekezdését a Charta 7., 8. és 11. cikkével, valamint 52. cikkének (1) bekezdésével összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely az ügyészséget, amelynek az a feladata, hogy büntetőügyekben irányítsa a nyomozási eljárást, valamint adott esetben egy későbbi eljárásban vádat emeljen és képviselje a közvádat, arra vonatkozó hatáskörrel ruházza fel, hogy büntetőügyben folytatott nyomozás céljából engedélyezze valamely hatóság részére a forgalmi és helymeghatározó adatokhoz való hozzáférést.**

Aláírások